

Kestävä kehitys yhdistyksissä

Reumaliitto

Tietopaketti reuma- ja tules-yhdistyksille

Sisällysluettelo

Lukijalle 3

Mitä kestävä kehitys tarkoittaa? 4

Ekologinen kestävyys 5

Taloudellinen kestävyys 5

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys 6

Kestävän kehityksen tavoitteet 7

Yhdistyksillä on suuri rooli kestävä kehityksen edistämässä 8

TIESITKÖ...? 9

Miten edistää kestävä kehitystä oman yhdistyksen toiminnassa? 10

Esimerkki 11

Kestävän kehityksen ohjelma omalle yhdistykselle 12

Esimerkki 12

Innokkaalle kestävä kehityksen edistäjälle testejä ja lisätietoa 13

Lähteet 14

Liitteet 15

Kannen kuvat: Fotolia ja Unsplash

LUKIJALLE

Tähän tietopakettiin on koottu perustietoa kestävän kehityksen osa-alueista ja tavoitteista. Mukana on konkreettisia tekoja, joiden avulla vastuullisuus on otettu tai voidaan ottaa huomioon sekä reuma- ja tules-yhdistysten arjessa, että jokaisen omassa toiminnassa. Tämä tietopaketti on tehty, jotta voidaan herättää ymmärrystä siitä, kuinka paljon reuma- ja tules-yhdistykset toiminnassaan jo edistävät kestävää kehitystä ja samalla tarjota välineitä parantaa toimintaa entisestään.

Tietopaketti on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat lisätä kestävän kehityksen huomioon ottamista omassa toiminnassaan. Aihetta lähestytään käytännön esimerkkien avulla. Näistä on helppo poimia itselleen tai omalle yhdistykselle sopivia tapoja lähteä liikkeelle vastuullisuuden kehittämisessä. Tiedot ja vinkit ovat yleisluonteisia ja niitä voi kehittää omaan toimintaansa sopiviksi.

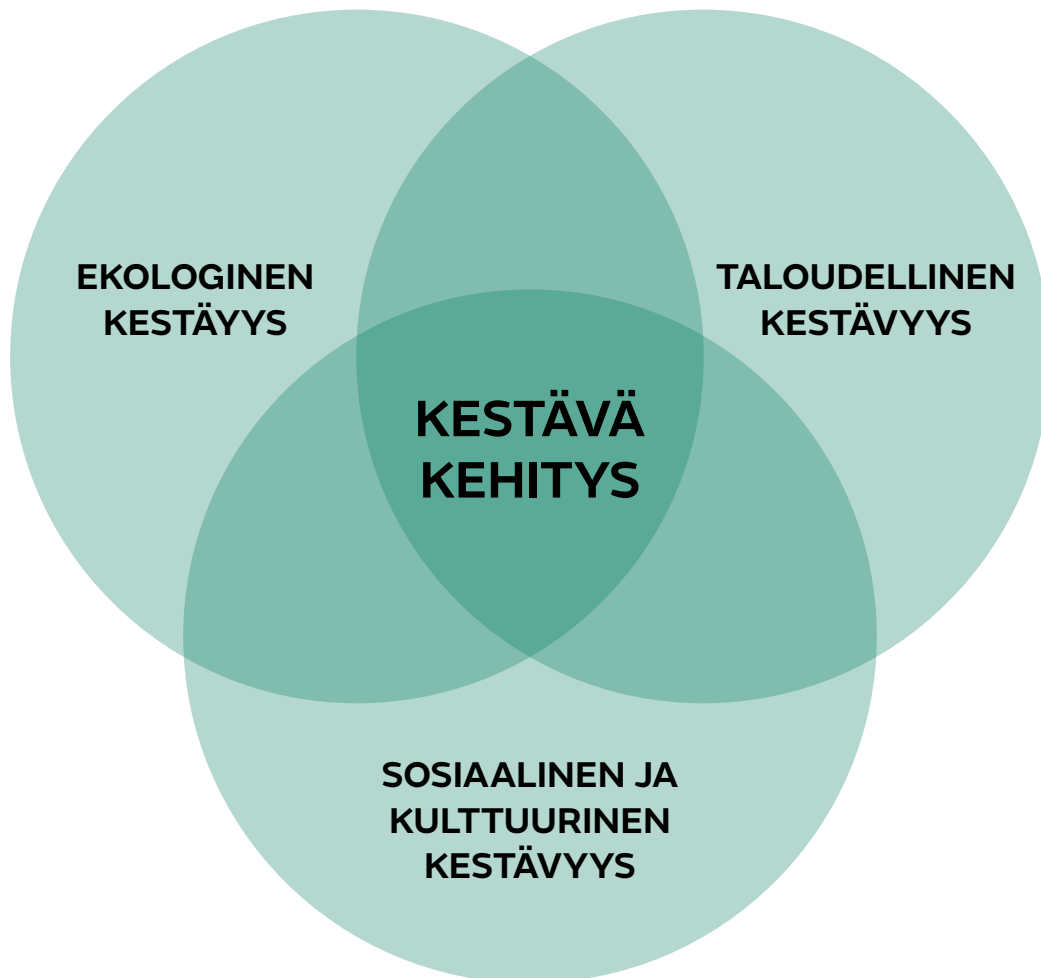
Kestävä kehitys kuuluu kaikille. Maailmaa muutetaan yhdessä. Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa omalla toiminnallaan kestävän kehityksen edistämiseen.

Tervetuloa mukaan!

Mitä kestävä kehitys tarkoittaa?

Kestävän kehityksen käsite on esitelty ensimmäisen kerran jo 1980-luvun lopulla Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Brundtlandin komission raportissa. Raportin mukaan “kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa”. Kestävä kehitys on siten käsitteenä laaja, mutta sen pääasiallinen tavoite voidaan kiteyttää pyrkimykseen säilyttää hyvän elämän mahdollisuudet nykyisille sekä tuleville sukupolville.

Kestävä kehitys rakentuu ekologisesta, taloudellisesta sekä sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä. Siten se ei kosketa ainoastaan ympäristöä, vaan on osa ihmisten hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja taloudellista toimintaa. Osa-alueet muodostavat yhdessä dynaamisen kokonaisuuden ja ovat siten kaikki yhtä tärkeitä. Hyvän ja kestävä tulevaisuuden varmistaminen vaatii kaikkien osa-alueiden huomioimista yhdessä.

Ekologinen kestävyys

Ekologinen kestävyys tarkoittaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ekosysteemien toiminnan turvaamista sekä ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnonvarojen riittävyyden ja luonnon sietokyvyn

rajoihin. Ekologiseen kestävyteen sisältyy toteamus siitä, että ihminen ei saa vaarantaa maapallon elämää ja luonnon toimintoja, kuten ilmakehää, vesiä, maaperää ja monimuotoista eliömaailmaa.

Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys tarkoittaa tasapainoista ja vastuullista kasvua. Se huomioi luonnonvarojen säilymisen sekä tulevien sukupolvien tarpeet ja hyvinvoinnin. Tavoitteena on turvata mahdollisuudet hyvään elämään sekä nykyiselle että tuleville sukupolville. Tämä tapahtuu käyttämällä luonnonvaroja kestävästi ja säästeliäästi.

Taloudellisen kestävyden tavoitteena on turvata toiminta maapallon kantokyvyn rajoissa, panostamalla resurssi- ja materiaalitehokkuuteen sekä kiertotalouden parantamiseen. Resurssi- ja materiaali-

tehokkuuden lähtökohtana on käyttää rajallisia luonnonvaroja kestävällä tavalla ja tuottamalla enemmän mahdollisimman pienellä materiaalmäärällä. Kiertotalous taas tarkoittaa talousmallia, jossa tuotteiden elinkaarta pyritään pidentämään. Jatkuvan tuottamisen ja kuluttamisen sijasta materiaaleja voidaan korjata, kunnostaa, kierrättää, jakaa tai vuokrata. Käytetään ensisijaisesti uusiutuvia luonnonvaroja, mutta niiden uusiutumiskyvyn rajoissa. Korjataan ja kierrätetään. Kulutetaan harkiten ja vain todelliseen tarpeeseen.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys on osa-alueena laaja-alainen ja pitää sisälleen arvoja, yhteisöllisyyttä, sivistystä ja koulutusta. Osa-alueena tämä on yhtä tärkeä kuin kaksi edellistäkin – ja ehkäpä myös näkyvin osa järjestöissä.

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa ihmisten hyvinvoinnin ja tasa-arvoisten mahdollisuuksien turvaamista. Perusoikeuksien ja -tarpeiden on toteuduttava tasavertaisesti. Kaikille on turvattava oikeus osallistua päätöksentekoon ja hyvinvoinnin edellytysten on siirryttävä sukupolvelta toiselle. Sosiaalisen kestävyuden maailmanlaajuisia kysymyksiä ovat esimerkiksi väestölliset kysymykset, köyhyys ja tasa-arvo, koulutusmahdollisuudet sekä ruoka- ja terveydenhuolto.

Suomessa muun muassa väestön ikääntymiseen, työllisyyden edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvät kysymykset ovat keskeisiä. Ikääntyvän väestön hyvinvointi ja toimeentulo on turvattava ja väestön kaikkien ikäluokkien terveyttä ja toimintakykyä tuettava. Palvelut tulee toteuttaa turvallisesti, terveellisissä ja viihtyisissä ympäristöissä, joissa kulku on esteetöntä. Yksilötasolla

oman elämän hallinta, vastuunotto omasta elämästä ja toiminnasta sekä kestävät elämäntavat ovat esimerkkejä sosiaalisesta kestävydestä.

Kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan monimuotoisten ja tasapuolisten oikeuksien kunnioittamista. Keskeistä on erilaisten kielten, perinteiden ja tapojen säilyttäminen. Turvataan tasapuoliset, turvalliset ja kestävät asuinympäristöt ja kaupungit kaikille. Rauha, ihmisoikeudet, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus kuuluvat kulttuurisen kestävyuden tavoitteisiin. Yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen ja vaaliminen niin maailmanlaajuisesti kuin paikallisestikin toimittaessa on avainasemassa kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumisessa.

- **Kestävä kehityksen päämääränä on turvata nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuus hyvään elämään.**
- **Kestävä kehitykseen sisältyy ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys.**

Lähde: YK, Ulkoministeriö

Kestävän kehityksen tavoitteet

Kestävän kehityksen tavoitteet kertovat konkreettisesti sen, mitä toimilla halutaan saavuttaa. YK:n jäsenmaiden kehittämä Agenda 2030, eli kestävän kehityksen ohjelma, kuvaa tavoitteita universaalisti. Ne ohjaavat maailman kehitystekoja vuoteen 2030 asti. Ohjelma sisältää 17 kestävän kehityksen tavoitetta, jotka ottavat huomioon ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyden osa-alueet.

Kestävän kehityksen ohjelman tavoitteet on esitetty seuraavassa kuvassa. Jokainen tavoite ja niiden sisältö on selitetty tarkemmin tämän tietopaketin liitteenä. Agenda 2030:n toteuttamisessa myös järjestötoimijoilla on suuri rooli. Liitteeseen on jokaisen tavoitteen kohdalle lisätty esimerkkejä, joiden kautta yhdistykset voivat pohtia omaa toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta.

Suomi on sitoutunut Agenda 2030-tavoiteohjelman toteuttamiseen ja toiminut aktiivisesti tavoitteiden toimeenpanijana. Kansallisten toimien yhtenä työkaluna toimii Yhteiskuntasitoumus 2050. Yhteiskuntasitoumuksessa on kahdeksan tavoitetta, joista yhtä tai useampaa eri toimijat sitoutuvat edistämään toimenpidesitoumuksella. Tavoitteilla pyritään edistämään kestävästä kehitystä ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin, terveyden ja kestävän talouden sekä kestävien elämäntapojen näkökulmista.

Oman toimenpidesitoumuksen voi halutessaan tehdä verkkosivustolla <https://sitoumus2050.fi/>. Sitoumuksen ei tarvitse olla monimutkainen. Siinä voidaan esimerkiksi sitoutua edistämään kierrätystä tai matkojen kulkemista julkisella liikenteellä.

- *Agenda 2030 on YK:n jäsenmaiden yhteinen kestävän kehityksen tavoiteohjelma.*
- *17 tavoitetta pitää sisällään toimia kaikista kestävän kehityksen osa-alueista.*
- *Jokainen voi osallistua tavoitteiden edistämiseen.*

Yhdistyksillä on suuri rooli kestävän kehityksen edistämisessä

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistäminen vaatii aktiivista ja monita-soista toimintaa kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Järjestöjen rooli kestävämmän maailman rakentamisessa on suuri, sillä ne tavoittavat jäsenmäärällä mitattuna valtaosan suomalaisista. Kansalaisjärjestöt ja yhdistykset toimivat lähellä kansalaisten arkea ja ovat siten suoraan vaikuttamassa toimintamalleihin. Kestävän kehityksen päämääränä on taata nykyisille sukupolville mahdollisuudet hyvään elämään, turvaten samalla tulevien sukupolvien elinehdot. Näiden tavoitteiden saavuttaminen ei ole yksinkertaista, vaan vaatii yhteistyötä ja laajaa osallistumista. Muutokseen tarvitaan jokaista yhteiskunnan toimijaa.

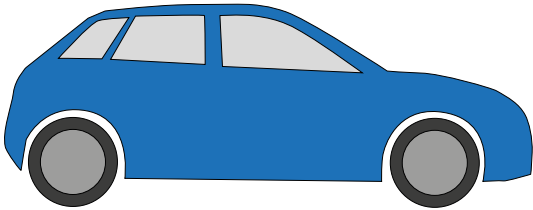
Yhdistykset voivat osallistua kestävämmän maailman rakentamiseen niin ekologisella, taloudellisella kuin sosiaalisella ja kulttuurisella osa-alueella. Yhdistystoiminta muun muassa lisää aktiivista kansalaisuutta, tarjoaa mahdollisuuden kuulua osaksi yhteisöä sekä tulla kuulluksi ja vaikuttaa. Yhdistykset toimivat paikkana jakaa ajatuksia ja saada vertaistukea sekä oppia ja kehittyä. Vapaaehtoistyö on keskeinen osa kestävästä kehityksestä.

Reuma- ja tules-yhdistykset tekevät jo nyt paljon kestävämmän maailman puolesta ja monet kestävästä kehityksestä teot ovat osa yhdistysten arkea. Yhdistykset vähentävät eriarvoisuutta, lisäävät hyvinvointia ja toimivat elinikäisen oppimisen edistäjinä; näistä kaikki liittyvät kestä-

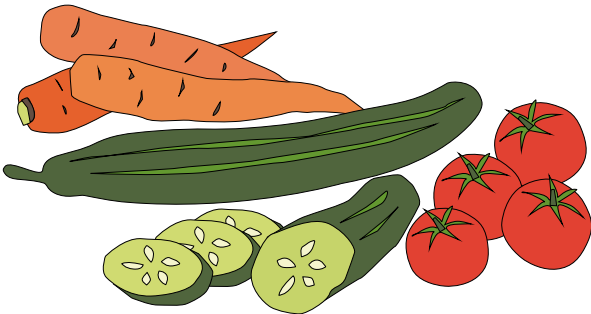
vään kehitykseen. Reuma- ja tules-yhdistykset tarjoavat tietoa tuki- ja liikuntaelinsairauksista, niiden ennaltaehkäisystä sekä sairauden kanssa elämisestä. Yhdistykset auttavat ihmisiä ylläpitämään toimintakykyään ja tarjoavat vertaistukea. Reuma- ja tules-yhdistykset mahdollistavat kokemusten jakamisen, aktiivisen kansalaisuuden ja yhteisen hyvän luomisen. Yhdistysten toiminnassa vaikuttaminen, kehittäminen, uuden ideointi, opastus ja yhteistyö ovat juuri niitä toimia, joita tarvitaan vastuullisemman maailman rakentamiseksi. Niinpä myös kestävästä kehityksestä edistämiseksi reuma- ja tules-yhdistyksillä on suuri rooli.

- **Kestävän kehityksen edistäminen ei vaadi aina suuria ympäristöinvestointeja, vaan jokainen meistä voi osallista kestävästä elämän edistämiseen. Kestävästä kehityksestä voidaan edistää niin maailmanlaajuisesti, alueellisesti kuin paikallisesti – kuten yhdistystoiminnassa.**
- **Yhdistykset toimivat keskeisessä roolissa kestävämmän ja vastuullisemman maailman rakentajina lähellä ihmisten arkea ja jokapäiväistä toimintaa.**
- **Vapaaehtoistyö, hyvinvoinnin sekä terveyden edistäminen, vaikuttaminen, uuden ideointi, opastus ja yhteistyö ovat keskeisiä tekoja kestävästä kehityksestä edistämiseksi.**

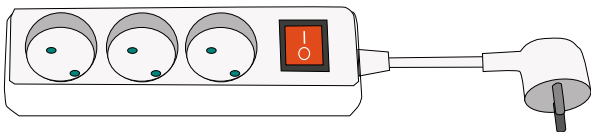
TIESITKÖ...?

Kimppakyydillä on väliä! Kyydin jakaminen pelkästään kahdesti viikossa vähentää sinun tuottamia hiilidioksidipäästöjä 730 kg vuodessa.

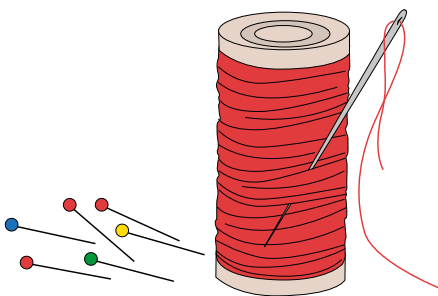
Liharuokavalio vapauttaa keskimäärin 1,5 tonnia enemmän kashuonekaasuja kuin kasvisruokavalio.

Sähkölaitteet kuluttavat paljon energiaa. Siksi ne kannattaa aina sulkea, kun niitä ei käytä. Kannattaa kytkeä sähkölaitteet jatkojohtoon, jossa on virtakytkin ja sijoittaa helppoon paikkaan. Siten ne on helppo kytkeä päälle ja pois!

Suhdetta omaan lähiympäristöön voi kehittää esimerkiksi ulkoilun ja retkien muodossa!

Muotiteollisuus on vastuussa noin kymmenestä prosentista maailman hiilidioksidipäästöjä. Esimerkiksi farkkuperin valmistamiseen kuluu keskimääräisesti yhden suomalaisen 70 päivän vedenkulutus. Siksi kannattaa pyrkiä korjaamaan vaatteita uudelleenostamisen sijasta. Siten myös säästää lompakkoa!

Miten edistää kestäväää kehitystä oman yhdistyksen toiminnassa?

Jokainen voi osallistua kestävään kehityksen edistämiseen eikä se vaadi välttämättä aina suuria taloudellisia resursseja tai itselle tärkeistä asioista luopumista. Pienilläkin teoilla on merkitystä.

Yhdistyksissä kestävään kehityksen edistämässä alkuun pääsee pohtimalla, miten kestävä kehitys liittyy oman yhdistyksen toimintaan. Miten teidän yhdistyksessänne näkyy kestävä kehitys? Miten yhdistyksessänne edistetään taloudellista, ekologista sekä sosiaalista ja kulttuu-

rista kestävyyttä? Onko kestävä kehitys otettu osaksi yhdistyksenne toimintasuunnitelmaa? Monet toimet ovat jo osa yhdistysten arkea. Osaa ei ehkä olla vielä pohdittu.

Yhdistyksissä potentiaalisia ja konkreettisia kestävään kehityksen toimia voi pohtia muun muassa seuraavalla sivulla olevien kysymysten kautta.

Kuvat: Unsplash

Esimerkki

Kysymys	Mietitty (X)	Toteutuu (X)
Edistämmekö toiminnassamme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta?		
Mahdollistammeko kaikille halukkaille yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä mukaan toimintaan ja vaikuttaa?		
Otammeko uudet jäsenet avoimin mielin mukaan toimintaan?		
Suvaitsemme ja huomioimme erilaisuutta ja erilaisia näkökulmia?		
Kehitämmekö toiminnassamme verkostoitumista ja yhteistyötä?		
Ovatko käyttämämme tilat esteettömiä?		
Olemmeko huolehtineet jäsenten ja vapaaehtoisten jaksamisesta yhdistystoiminnassamme? Onko jokaisen työtaakka sopiva?		
Olemmeko huomioineet kierrätyksen ja kiertotalouden yhdistyksemme toiminnassa?		
Hankimmeko mahdollisuuksien mukaan kotimaista tai lähituotettua?		
Hankimmeko mahdollisuuksien mukaan tuotteita käytettynä?		
Korjaammeko ja kunnostammeko vanhaa?		
Onko kuluttamisemme säästeliästä ja harkittua?		
Kuljemmeko matkoja mahdollisuuksien mukaan jalan, pyörällä, kimpakyydeillä tai julkisella liikenteellä?		
Olemmeko huomioineet hankinnoissamme ympäristöystävällisyyden, esimerkiksi sertifikaatit?		
Olemmeko miettineet, miten voimme säästää materiaaleja, energiaa ja vettä?		
Olemmeko miettineet tarjoiluissa kasvisvaihtoehtoja?		
Olemmeko pohtineet energian säästämistä ja energiatehokkuutta?		
Seuraammeko yhdistyksessä energian kulutusta?		
Kytkeemmekö sähkölaitteista virran pois, kun ne eivät ole käytössä?		
Olemmeko kehittäneet yhdistyksen jäsenten suhdetta lähiympäristöön esimerkiksi ulkoilun muodossa?		

Kestävän kehityksen ohjelma omalle yhdistykselle

uokaa yhdistyksellenne omat kestävän kehityksen periaatteet ja tavoitteet. Miten kestävä kehitys otetaan huomioon yhdistyksen toiminnassa? Jotta kehitystä on mahdollista seurata, kirjatkaa ylös tavoitteet, vastuut, resurssit ja seuranta.

Esimerkki

1. TAVOITE, JOHON VAIKUTETAAN

- Valitkaa yhdistyksenä jokin yhteinen kestävän kehityksen tavoite, johon haluatte vaikuttaa.
- Esimerkki: ”Yhdistyksemme haluaa edistää kestävän kehityksen tavoitetta 12 eli vastuullista kuluttamista”.

Vapaa kommenttikenttä:

2. MITEN VAIKUTETAAN TAVOITTEEN TOTEUTUMISEEN

- Valitkaa yhteiset keinot, joilla yhdistyksenne voi vaikuttaa valitun tavoitteen toteutumiseen.
- Esimerkki: ”Yhdistyksessämme tehdään vain tarpeellisia hankintoja. Tarkistamme hankintojemme ympäristövastuun varmistamalla tuotteen sertifiointin”.

Vapaa kommenttikenttä:

3. PÄÄVASTUU TAVOITTEEN TOTEUTUMISESSA

- Kenellä tai keillä on päävastuu tavoitteen toteuttamisessa?
- Esimerkki: ”Tavoitteen toteutumisen päävastuu on sihteerillämme Kertulla sekä yhdistyksemme ympäristövastaavalla Pekalla”.

Vapaa kommenttikenttä:

4. TAVOITTEEN SEURANTA

- Miten yhdistyksenne seuraa tavoitteen toteutumista ja onnistumista?
- Esimerkki: ”Nimeämme ympäristövastaavan. Seuraamme tavoitteen onnistumista yhdistyksemme syyskokouksessa”.

Vapaa kommenttikenttä:

Innokkaalle kestävän kehityksen edistäjälle testejä ja lisätietoa

SITRA

Saiko yhdistyksesi kestävän idean, tai useampia ideoita, joihin sitoutua? Halutko yhdistyksesi kanssa jakaa sitoumuksen ja kannustaa siten myös muita samaan? Monet yhdistykset, organisaatiot ja yritykset ovat jo käyneet tekemässä oman toimenpidesitoumuksen. Tältä sivulta voit käydä kurkkamassa muiden sitoumuksia ja tehdä oman [https://sitoumus2050.fi/koti#/.](https://sitoumus2050.fi/koti#/)

Kiinnostaako sinua, kuinka kestävästi elät arjessasi? Haluatko saada vinkkejä, miten voit kehittää elämäntapaasi vielä kestävämmäksi? Halutessasi voit tehdä Sitran pikatestin, joka laskee henkilökohtaisen hiilijalanjälkesi. Testiin pääset tästä <https://elamantapatesti.sitra.fi/>.

Haluatko tietää vielä enemmän kestävästä kehityksestä? Haluatko syventyä vielä enemmän Agenda 2030 -ohjelmaan ja sen tavoitteisiin? Halutessasi voit suorittaa Suomen YK-liiton sivuilta löytyvän ”Kestävä kehitys haltuun” -verkkokurssin. Se maksaa 35 euroa ja kurssi vaatii noin 35 tuntia opiskelua. Kurssi löytyy täältä <http://3.65.181.179/product/kestava-kehitys-haltuun-verkkokurssi/>.

Haluatko tietää, kuinka ilmaston lämpeneminen kehittyi sinun elinaikanasi? Syötä vain syntymävuotesi ja pääset katsomaan visuaalisen taulukon muodossa, kuinka ilmasto on muuttunut sinun elinikäsi aikana. Taulukkoon pääsee täältä <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vidoot-ja-visualisoinnit/-/artikkeli/b4df9633-7e1f-4389-9dd0-a0539588f211/visualisoinnit.html#kuinka-lamminta>.

Haluatko tietää, millainen kuluttaja olet kestävän kehityksen näkökulmasta? Pohditko, miten kulutusvalinnat vaikuttavat? Hauskan ja lyhyen testin muodossa voit testata omat kulutustottumuksesi tältä sivulta <https://avainlippu.suomalainentyo.fi/testi/#>.

Lähteet

https://www.eduskunta.fi/FI/valiokunnat/tulevaisuusvaliokunta/Documents/POLKU2030_policybrief_final-1.pdf

<https://keke.bc.fi/Kestava-kehitys/suomi/osa-alueet/>

<https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>

https://www.motiva.fi/kestava_kehitys

<https://sitoumus2050.fi/>

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys/historiaa-ja-toiminnan-taustoja>

https://www.ok-sivis.fi/media/materiaalit-osio/jarjestoissa-me-innostutaan_julkaisu.pdf

Shimo-Barry, Alex (2008) "Plussaa ja Miinusta. 100 konstia pieneen hiilijalanjälkeen". Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Liitteet

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

	<p>Ei köyhyyttä</p> <p>Tavoitteena on poistaa äärimmäinen köyhyys sekä vähentää kansallisten määritelmien mukaista köyhyyttä kaikkialla. Lisäksi tavoitteeseen kuuluu yhtäläisten oikeuksien ja peruspalveluiden turvaaminen kaikille.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Miten yhdistyksemme voi toimia köyhyyden vähentämiseksi?</i> <i>Miten yhdistyksemme voi varmistaa kaikkien tasavertaisen mahdollisuuden osallistua yhdistyksen toimintaan varallisuudesta riippumatta?</i> <i>Miten voimme yhdistyksenä edistää yhtäläisten oikeuksien ja peruspalveluiden toteutumista?</i></p>
	<p>Ei nälkää</p> <p>Tavoitteena on nälän poistaminen ja ruokaturvan saavuttaminen. Parannetaan ihmisten ravitsemusta ja edistetään kestävää maataloutta kaikkialla.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Miten yhdistyksenne voi edistää sellaisten ihmisten asemaa, jotka eivät ajoittain tai jatkuvasti saa riittävästi ruokaa?</i> <i>Miten yhdistyksemme voi edistää reuma- ja muiden tule-sairaiden terveyttä edistävää ruokavaliota?</i> <i>Voisiko yhdistyksemme suosia lähiruokaa toiminnassaan?</i></p>
	<p>Terveyttä ja hyvinvointia</p> <p>Tavoitteena on taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaikenikäisille. Vähennetään ennen aikaista kuolleisuutta ja tarttuvien tautien leviämistä. Parannetaan terveyttä ehkäisemällä saastehaittoja, sairastumisia ja onnettomuuksia. Tuetaan henkistä hyvinvointia.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Minkälaisin toimin yhdistyksemme edistää toiminnassa mukana olevien terveyttä ja hyvinvointia?</i> <i>Miten yhdistyksen toiminta tukee reuma- ja muiden tule-sairaiden hoitopolkua?</i> <i>Miten yhdistyksemme voisi entistä paremmin edistää jäsenten henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä tukea toimintakyvyn säilymistä?</i></p>

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

<p>4 HYVÄ KOULUTUS</p> 	<p>Hyvä koulutus</p> <p>Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle avoin, tasa-arvoinen ja hyvä koulutus. Taataan jokaiselle mahdollisuus osallistua koulutukseen, joka tukee osaamista ja työllistymistä. Mahdollistetaan elinikäinen oppiminen sekä oman osaamisen kehittäminen.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Miten yhdistyksemme voi edistää reuma- ja muiden tule-sairaiden mahdollisuutta kehittää itseään koulutuksen keinoin?</i></p> <p><i>Miten yhdistyksemme järjestää oppimismahdollisuuksia muillekin kuin jäsenilleen?</i></p> <p><i>Miten yhdistyksemme varmistaa jokaisen mahdollisuuden osallistua koulutuksiin ja tarjoaa mahdollisimman antoisan oppimiskokemuksen?</i></p>
<p>5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO</p> 	<p>Sukupuolten tasa-arvo</p> <p>Tavoitteena on parantaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia. Lopetetaan kaikki naisiin ja tyttöihin kohdistuva syrjintä, väkivalta ja hyväksikäyttö. Taataan yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa, toimia johtavassa asemassa ja tehdä päätöksiä.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Miten yhdistyksemme voi parantaa kaikkien tasa-arvoista mahdollisuutta osallistua toimintaan sukupuolesta, elämäntilanteesta ja asuinpaikasta riippumatta?</i></p>
<p>6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO</p> 	<p>Puhdas vesi ja sanitaatio</p> <p>Tavoitteena on varmistaa riittävä ja kestävä puhtaan veden saanti, käyttö sekä sanitaatio kaikille. Parannetaan vedenkäytön tehokkuutta, ja huolehditaan vesivarantojen käytön oikeudenmukaisuudesta sekä vesistöihin liittyvien ekosysteemien hyvinvoinnista.</p>
<p>Esimerkki</p>	<p><i>Miten yhdistys voi edistää säästeliästä veden käyttöä, ja huomioida vedenkulutusta esimerkiksi toiminnassaan ja hankinnoissaan?</i></p>

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

Edullista ja puhdasta energiaa

Tavoitteena on varmistaa edullinen, luotettava ja kestävästi tuotettu energia kaikille. Lisätään energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voi lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja tietoisuutta energian säästämisestä sekä energiatehokkuudesta?*

Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

Tavoitteena on edistää kestäväää ja riittävää talouskasvua kaikkialla. Parannetaan tuottavuutta ja innovaatioita. Turvataan jokaisen mahdollisuus työllistyä ja tehdä työtä sekä saada työstä tasa-arvoinen ja kohtuullinen korvaus.

Esimerkki *Millä eri tavoin yhdistyksemme voi tukea jäsentensä työllisyyttä ja työssäkäyntiä?
Miten yhdistyksemme voi vaikuttaa siihen, että reuma- ja muita tule-sairauksia sairastavat ihmiset voivat tehdä työtä oman sairautensa sallimissa puitteissa?*

Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria

Tavoitteena on kehittää laadukasta ja luotettavaa, kestävästi toimivaa infrastruktuuria, innovaatioita ja teollisuutta. Uudistetaan ja tehostetaan resurssien käyttöä sekä tuotantoprosesseja. Tuetaan tieteellistä tutkimusta ja kannustetaan innovointiin.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voisi olla mukana edistämässä reuma- ja muiden tule-sairauksien tutkimusta ja innovaatioita?*

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

Eriarvoisuuden vähentäminen

Tavoitteena on tarjota yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään ja tasa-arvoiseen kohteluun kaikille. Turvataan heikoimmassa asemassa olevan väestönosan tulojen kasvu ja mahdollistetaan jokaisen osallistuminen sosiaaliseen, taloudelliseen ja poliittiseen toimintaan.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voi tukea kaikkien mahdollisuutta osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi?*

Kestävät kaupungit ja yhteisöt

Tavoitteena on turvallisuuden ja kestävyuden lisääminen asuinyhdyskunnissa. Parannetaan asumisen laatua ja liikennejärjestelmiä. Vähennetään ympäristön kuormitusta ja panostetaan vihreisiin, kestäviin ja esteettömiin ratkaisuihin.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voi vaikuttaa kaupunkien ja tilojen esteettömyyteen ja helppokäyttöisyyteen, reuma- ja muita tule-sairauksia sairastavien ihmisten näkökulmasta?*

Vastuullista kuluttamista

Tavoitteena on käyttää luonnon varoja kestävästi ja tehokkaasti. Parannetaan tietoisuutta kestävästä kehityksestä ja luontoa suosivista elämäntavoista. Otetaan vastuulliset elämäntavat ja tuotantoprosessit käyttöön. Kulutetaan vain tarpeeseen ja säästeliäästi.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voi tuoda esiin kestävästä kehityksestä edistävät toimenpiteensä? Miten voidaan lisätä tietoisuutta vastuullisuudesta ja kestävästä kuluttamisesta?*

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

Ilmastotekoja

Tavoitteena on pikainen toiminta ilmastonmuutosta vastaan. Lisätään tietoa ja koulutusta ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen liittyen. Parannetaan valtioiden ja kansaisten valmiuksia hidastaa ja lieventää ilmastonmuutosta sekä sopeutua sen vaikutuksiin.

Esimerkki *Miten yhdistyksemme voi osallistua ilmastonmuutoksen hidastamiseen? Miten voidaan tarjota jäsenille tietoa hiilijalanjäljen pienentämisestä ja ilmastoystävällisistä elämäntavoista?*

Vedenalainen elämä

Tavoitteena on merten ja merenalaisen elämän säilyttäminen ja vesistöjen kestävä käyttö. Ehkäistään merten saastumista ja ravinnekuormitusta. Suojellaan vesiekosysteemejä, säännellään kalastusta ja lopetetaan haitallinen kalastus. Toimitaan vesistöjen kantokyvyn rajoissa.

Esimerkki *Millä tavoin yhdistyksemme voisi edistää tai tukea vesistöjen kestävästä käytöstä? Voisiko esimerkiksi mikromuovin ja vastuullisen kalankasvatuksen ottaa aiheeksi keskusteluissa?*

Maanpäällinen elämä

Tavoitteena on suojella maaekosysteemejä, edistää niiden kestävästä käyttöä ja pysäyttää luonnon monimuotoisuuden häviäminen. Turvataan ekosysteemien hyvinvointi, säilyminen ja ennallistaminen. Lisätään luontoarvot kansalliseen ja paikalliseen suunnitteluun ja toimintaan.

Esimerkki *Millä tavoin yhdistyksemme voisi osallistua lähiyhteisönsä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen? Miten luontoarvot tehdään näkyväksi toiminnassa?*

Taulukko 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Kestavakehitys.fi)

Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto

Tavoitteena on parantaa yhteiskuntien rauhanomaisuutta ja oikeuspalveluiden saatavuutta. Turvataan perusoikeudet ja vähennetään kaikkia väkivallan muotoja. Rakennetaan vastuullisesti toimivia instituutioita kaikilla tasoilla.

Esimerkki *Millä tavoin yhdistyksemme vaikuttaa reuma- ja muiden tule-sairaiden perusoikeuksien toteutumiseen?
Miten yhdistyksemme osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämiseen?*

Yhteistyö ja kumppanuus

Tavoitteena on tukea kestävän kehityksen toimeenpanoa ja kumppanuutta kaikilla tasoilla, erityisesti globaalisti. Parannetaan kansainvälisen yhteistyön avulla kaikkien mahdollisuutta kehitykseen ja hyvinvointiin.

Esimerkki *Minkälaisella yhteistyöllä yhdistyksemme voi edistää kestävästä kehityksestä omalla alueellaan tai laajemmin?*

Reumaliitto

 reumaliitto.fi

 info@reumaliitto.fi

 [@suomenreumaliitto](https://www.facebook.com/suomenreumaliitto)

 [@suomenreumaliitto](https://www.instagram.com/suomenreumaliitto)

 [@reumaliitto](https://twitter.com/reumaliitto)

 [Suomen Reumaliitto](https://www.youtube.com/SuomenReumaliitto)

 [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/reumaliitto)

Suomen Reumaliitto ry
Iso Roobertinkatu 20-22 A
00120 Helsinki
Vaihde: (09) 476 155